

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Gospodarki Narodowej
i Innowacyjności (8o.)

14 grudnia 2021 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 591, druki sejmowe nr 1811, 1824 i 1824-A).
2. Rozpatrzenie ustawy o dodatku osłonowym (druk senacki nr 594, druki sejmowe nr 1820, 1827 i 1827-A).

(Początek posiedzenia o godzinie 8 minut 31)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodnicząca
Maria Koc)

**PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC**

Witam państwa bardzo serdecznie na posiedzeniu Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności. Witam serdecznie wszystkich państwa senatorów. Witam naszych gości. Jest dzisiaj z nami pan minister Piotr Patkowski, witam pana ministra. Pan minister jest z nami dzisiaj osobiście w Senacie wraz z przedstawicielami Ministerstwa Finansów. Bardzo serdecznie witam również pana Adama Dobrowolskiego z Urzędu Regulacji Energetyki.

Czy jest pan dyrektor?

(Głos z sali: Tak. Zdalnie.)

Jest zdalnie.

(Dyrektor Departamentu Rynków Energii i Ciepła w Urzędzie Regulacji Energetyki Adam Dobrowolski: Witam serdecznie, witam wszystkich. Dzień dobry.)

Dzień dobry.

Jest z nami również pan Zdzisław Muras z Urzędu Regulacji Energetyki, pan dyrektor. Witam bardzo serdecznie.

Rozumiem, że przedstawiciele ministerstwa klimatu są w związku z następną ustawą. Tak? Dobrze.

Szanowni Państwo, przystępujemy do pracy nad ustawą o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw. Jest to ustawa, która wchodzi w pakiet tzw. regulacji antykrzysowych, wyczekiwana przez Polaków.

Panie Ministrze, w tym momencie oddaję panu głos. Bardzo proszę.

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
PIOTR PATKOWSKI**

Dziękuję bardzo.

Pani Przewodnicząca! Wysoka Komisjo!

Na wstępie – mówiłem o tym wczoraj na posiedzeniu komisji finansów publicznych – chciałbym serdecznie podziękować za to, że Senat tak szybko zajął się tą ustawą, bo jest ona, o czym będę za chwilę mówił, jednoznacznie korzystna dla obywateli. Jest ona procedowana w trybie ekstraordynaryjnym, jeśli chodzi o całą procedurę legislacyjną. Myślę jednak, że problem inflacji jest ważny, dlatego bardzo dziękuję za szybkie i sprawne procedowanie. Dzięki niemu – wszystko na to wskazuje – ustawa zacznie obowiązywać już 20 grudnia br., czyli przed świętami.

Ustawa realizuje część postulatów zawartych w zapowiedzianej pod koniec listopada przez premiera Mateusza Morawieckiego tarczy inflacyjnej. Dlaczego część? Z tej przyczyny, że druga część jest realizowana w ustawie o dodatku osłonowym, która będzie omawiana za chwilę na tym posiedzeniu komisji, a trzecia część będzie wprowadzana w drodze rozporządzeń, bo po prostu takie są wymogi formalne. Część, która będzie wprowadzana w drodze rozporządzeń, dotyczy obniżek VAT na ciepło, energię elektryczną i gaz. Rozporządzenia są już przygotowane. Skończył się etap ich uzgodnień publicznych i wszystko wskazuje na to, że wejdą one w życie równoległe z procedowaną dzisiaj ustawą. Wszystkie zmiany powinny wejść w tym samym czasie. Są one procedowane w trzech różnych aktach normatywnych, bo takie są wymogi formalne. Wszystkie one są zaadresowane. To tylko chciałbym zaznaczyć.

Sama ustawa, o której dzisiaj rozmawiamy, wprowadza następujące zmiany. Przede wszystkim obniżamy akcyzę na energię elektryczną dla gospodarstw domowych do 0 zł. W tym momencie wynosi ona 5 zł za 1 MWh, a my obniżamy ją do 0 zł. Jednocześnie obniżamy akcyzę na energię elektryczną dla przedsiębiorców z 5 zł za 1 MWh do 4,60 zł. To jest minimalny próg, na który pozwala Unia Europejska. Bardziej niż do 4,60 zł nie możemy obniżyć, ale to też robimy. Jest to ukłon w stronę przedsiębiorców, jeśli chodzi o koszty energii elektrycznej.

Kolejna zmiana to jest obniżenie akcyzy na paliwa. Ona również jest obniżana do minimalnego poziomu, na który pozwala Unia Europejska. Tą zmianą obniżamy akcyzę na paliwa, ale też opłatę emisyjną. Chodzi o to, że opłata emisyjna i akcyza są taktowane przez Komisję Europejską jako jedna danina. W Polsce rozbiliśmy ją na dwie, ale Komisja Europejska traktuje to jako jedną daninę. My wprowadzamy tutaj absolutne minimum akcyzowe, na jakie tylko pozwala Komisja Europejska w przypadku paliw. Oczywiście mówimy tu o benzynie, dieselu, biopaliwach czy gazie, który jest używany do tankowania samochodów.

Dodatkowo na okres od 1 stycznia do końca maja 2022 r. zwalniamy sprzedaż paliw z opodatkowania podatkiem od sprzedaży detalicznej. To również powinno się przyczynić do kilkugroszowego spadku cen paliw na stacjach benzynowych w najbliższych kilku, kilkunastu dniach.

Jednocześnie Sejm wprowadził kilka pozytywnych zmian na etapie prac sejmowych, niekoniecznie związanych z inflacją, ale również oczekiwanych przez przedsiębiorców.

W związku z obostrzeniami dla przedsiębiorców, jakie są związane ze stanem wyjątkowym czy ze stanem, który jest w pasie przygranicznym przy granicy z Białorusią, wprowadzamy rozwiązania dla firm, które przekraczają dozwolony pułap pomocy de minimis, w związku z czym nie mogłyby korzystać z dotychczasowych form wsparcia zaproponowanych w polskich przepisach prawnych. Dla tych firm wprowadzamy rozwiązanie, które pozwoli udzielać tym firmom przez Polski Fundusz Rozwoju... Rada Ministrów powierzy PFR stworzenie programu pomocowego dla tych firm. Będzie możliwość udzielania im pożyczek, a pożyczki te będą w 100% umarzalne w momencie, w którym Komisja Europejska notyfikuje program. Pewnie

będzie to trwało kilka miesięcy, ale nie mam tutaj większych wątpliwości co do tego, że taką notyfikację uzyskamy. W związku z tym każda firma, niezależnie od tego, czy przekracza pułap pomocy de minimis, czy go nie przekracza, nie zostanie pozbawiona pomocy. Po notyfikacji pomoc tym firmom zostanie w 100% umorzona, czyli będzie po prostu bezzwrotna.

Druga zmiana, która została wprowadzona w Sejmie i też dotyczy firm przygranicznych, wiąże się z możliwością udzielania pomocy nie tylko firmom uwzględnionym w katalogu podmiotowym – są to głównie hotele, restauracje czy firmy związane z ruchem turystycznym – ale wszystkim podmiotom, które są w pasie przygranicznym i z różnych przyczyn poniosły wyraźne straty w związku z wprowadzonymi tam obostrzeniami. Taka pomoc będzie udzielana przez wojewodów za zgodą ministra właściwego do spraw administracji publicznej. Czyli każda firma, która działa w pasie przygranicznym i jest z różnych przyczyn pokrzywdzona – firma i nie tylko firma – uzyska pomoc od państwa polskiego.

Jednocześnie wprowadzamy zmianę postulowaną przez rynek, mianowicie odraczamy o rok wejście w życie przepisów – miały one wejść w życie 1 stycznia 2022 r., a wejdą w życie 1 stycznia 2023 r. – dotyczących płatności bezgotówkowych. To jest zmiana wprowadzona w Polskim Ładzie. Była tutaj propozycja, był apel, żeby te rozwiązania weszły w życie z rocznym opóźnieniem. My się przychyliłyśmy do tej propozycji, a właściwie przychylił się do niej Sejm. Te przepisy zostaną wprowadzone w życie o rok później.

Do tego wszystkiego doszły – to już gwoździ skrupulatności – drobne zmiany postulowane przez firmy z sektora energetycznego dotyczące doprecyzowania terminu obowiązywania zwolnienia od akcyzy i umorzeń świadectw pochodzenia energii elektrycznej. To są zmiany techniczne postulowane przez rynek. Sejm się do nich przychylił i one też znajdują się w przedmiotowej ustawie.

To tyle z mojej strony. W razie pytań jestem do dyspozycji. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC**

Bardzo dziękuję, Panie Ministrze.
Oddaję głos panu mecenasowi. Proszę bardzo.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
PIOTR MAGDA

Dziękuję uprzejmie.

Pani Przewodnicząca! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

W odniesieniu do omawianej ustawy pozwolę sobie, reprezentując Biuro Legislacyjne, zwrócić uwagę na 3 komentarze.

Po pierwsze, art. 8 ustawy przewiduje, że wejdzie ona w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Zamierzone obniżenie stawek akcyzy na wybrane paliwa silnikowe jest planowane na dzień 20 grudnia, a realizacja tego zamierzenia jest uzależniona od podpisania ustawy przez prezydenta w terminie, który pozwoli ogłosić omawianą ustawę w dniu 19 grudnia. Niezależnie od treści uchwały Senatu w sprawie ustawy należy zauważyć, że prezydent będzie dysponował zaledwie kilkudniowym okresem na podjęcie decyzji w sprawie podpisania ustawy, tymczasem nierespektowanie zagwarantowanego prezydentowi w art. 122 ust. 2 konstytucji okresu na podjęcie decyzji w tej sprawie było w przeszłości kwalifikowane przez Trybunał Konstytucyjny jako uchybienie standardom wynikającym z art. 2 konstytucji.

Po drugie, jak już wspomniał pan minister, w wyniku przyjęcia przez Sejm niektórych poprawek zgłoszonych po pierwszym czytaniu i w trakcie drugiego czytania ustawa została wzbogacona o zmiany w zakresie, który wykracza poza jej pierwotną materię. W związku z tym, niezależnie od tego, że są one obiektywnie korzystne dla adresatów proponowanej regulacji, budzą one wątpliwości w świetle zasady trzech czytań oraz kwestii inicjatywy ustawodawczej.

I wreszcie, po trzeciej, w wyniku przyjęcia przez Sejm poprawki zgłoszonej na etapie drugiego czytania, tekst ustawy został wzbogacony o art. 162a. Możliwość wprowadzenia go do ustawy i jego celowość nie budzi żadnych wątpliwości, niemniej jednak charakter prawny przewidzianego w nim unormowania nie jest jasny. Biuro Legislacyjne zwraca uwagę, że art. 162a umiejscowiono w rozdziale 2 działu VII ustawy o podatku akcyzowym, co sugeruje, że unormowanie zawarte w tym przepisie będzie miało epizodyczny charakter, odnoszący się wyłącznie

do zamierzonego zwolnienia od akcyzy, ale użyte w jego treści sformułowanie „przed dniem zmiany stawki akcyzy” sugeruje, że przepis ten ma mieć charakter stały. Dziękuję uprzejmie.

PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC

Bardzo dziękuję, Panie Mecenasiu.

Otwieram dyskusję.

Czy ktoś z państwa senatorów pragnie zabrać głos? Nie widzę chętnych.

Panie Ministrze, czy zechce się pan wypowiedzieć w kwestii uwag pana mecenasa?

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
PIOTR PATKOWSKI

Krótko, bo wczoraj rozmawialiśmy o tym z panem mecenasem na posiedzeniu komisji do spraw budżetu.

Jeśli chodzi o uwagi dotyczące krótkiego czasu na podpisanie ustawy przez prezydenta, to mamy tego świadomość, jednak biorąc pod uwagę epizodyczność i krótkość tej ustawy, a przede wszystkim to, że jest ona jednoznacznie korzystna dla obywateli... Mamy bieżący kontakt z pałacem prezydenckim i mamy nadzieję, że pan prezydent nam wybaczy i zrozumie tę sytuację, szczególnie że zachęcał rząd do tego, żeby podejmował aktywną walkę z inflacją.

Jeśli chodzi o przepisy, które zostały wprowadzone na etapie sejmowym, to tutaj mam takie wrażenie, że Sejm nie ma powodów, żeby nie wprowadzać poprawek, ma do tego święte prawo, jest w końcu władzą ustawodawczą. Tutaj tę kompetencję dodatkowo wzmacnia fakt, że to są poprawki jednoznacznie korzystne dla obywateli, takie, o które obywatele wnioskowali. Tak więc tutaj nie obawiam się zarzutów związanych z niekonstytucyjnością.

I trzecia kwestia, legislacyjna, dotycząca przepisu mówiącego o umorzeniu świadectw pochodzenia. Ona została zaproponowana i ustalona przez firmy zajmujące się obrotem energią elektryczną. Myślę, że te podmioty same najlepiej wiedzą, jak napisać przepis, żeby mogły go stosować i żeby był on dla nich jasny. On tak naprawdę jest wprowadzany na ich wniosek

i odpowiada na ich potrzeby. Myślę, że przepis w obecnie zaproponowanej formie jest wystarczający, bo spełnia on postulat tych, którzy o niego wnioskowali, i tych, dla których jest on niezbędny do tego, żeby mogli prowadzić działalność w tym obszarze.

**PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC**

Bardzo dziękuję, Panie Ministrze.

Szanowni Państwo, przystąpimy do głosowania.

Chciałabym złożyć wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek. Jesteście państwo za. Tak? Dobrze.

Przystępujemy do głosowania.

Kto z państwa jest za przyjęciem ustawy bez poprawek? Proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Proszę o podanie wyników głosowania.

(Głos z sali: 10 głosów za, jednogłośnie.)

Bardzo dziękuję.

Ustawa została jednogłośnie przyjęta przez Wysoką Komisję.

Bardzo dziękuję, Panie Ministrze.

Szanowni Państwo, teraz musimy wybrać sprawozdawcę.

Czy ktoś z państwa chciałby być sprawozdawcą?

Ja mogę być sprawozdawcą, jeśli państwo nie mają nic przeciwko. Dobrze. Bardzo dziękuję.

(Głos z sali: Nie mamy nic przeciwko temu, żeby pani przewodnicząca była sprawozdawcą.)

Dobrze. Dziękuję bardzo.

Dziękuję panu ministrowi. Dziękuję państwu.

Do widzenia.

Szanowni Państwo, przystępujemy do omówienia kolejnej ustawy. Jest to ustawa o dodatku osłonowym.

Witam serdecznie naszych gości, którzy są dzisiaj z nami zdalnie. Jest z nami dzisiaj pan minister Piotr Dziadzio, podsekretarz stanu, główny geolog kraju, pełnomocnik rządu do spraw polityki surowcowej państwa. Witam pana ministra bardzo serdecznie.

Czy się słyszymy, Panie Ministrze?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Piotr Dziadzio: Dzień dobry, Pani

Przewodnicząca. Tak, słyszymy się bardzo dobrze.)

Dziękuję bardzo.

Są też współpracownicy pana ministra z Ministerstwa Klimatu i Środowiska I to tyle. Dobrze.

Panie Ministrze, Szanowni Państwo, przystępujemy do omówienia kolejnego punktu i zajęcia stanowiska w sprawie ustawy o dodatku osłonowym. Jest to kolejna ustawa procedowana w ramach tarczy antyinflacyjnej.

W tym momencie oddaję głos panu ministrowi Piotrowi Dziadziowi.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
KLIMATU I ŚRODOWISKA
PIOTR DZIADZIO**

Dziękuję bardzo, Pani Przewodnicząca.

Szanowni Państwo!

Postaram się krótko przedstawić ustawę w zakresie dodatku osłonowego. Tak jak pani przewodnicząca wspomniała – wcześniej minister Patkowski również o tym wspomniał – jest to część tarczy antyinflacyjnej. Część, którą mam przyjemność w tej chwili przedstawić, dotyczy dodatków osłonowych na rok 2022.

Chciałbym tutaj wspomnieć, że proponowany dodatek osłonowy zrekompensuje wzrost kosztów energii elektrycznej i gazu ziemnego, a także wzrost kosztów ogrzewania w tych gospodarstwach, gdzie źródło ogrzewania oparte jest na paliwie stałym, oraz wzrost cen podstawowych produktów spożywczych dla mniej zamożnych rodzin. Dodatek osłonowy stanowi skuteczne narzędzie gwarantujące bezpośrednie wsparcie trafiające do polskich rodzin, do gospodarstw domowych.

Określone w ustawie zasady przyznawania dodatków osłonowych pozwolą objąć wsparciem prawie 7 milionów gospodarstw domowych, czyli aż 50% gospodarstw w Polsce. Na ten cel zostaje przeznaczona z budżetu państwa bezprecedensowa kwota w wysokości 4,7 miliarda zł.

Konstrukcja dodatku osłonowego przedstawiona w ustawie ma na celu elastyczne podejście do potrzeb obywateli, zróżnicowanie wysokości stawek dodatku w zależności od wysokości dochodu i liczby osób w rodzinie – od 400 zł

rocznie dla osób samotnych do 1 tysiąca 150 zł rocznie dla największych gospodarstw domowych. Pozwoli to na skuteczne wsparcie rodzin wielodzietnych, dla których wzrost inflacji i cen może stanowić największy problem. Zróznicowanie stawek dodatku ze względu na liczbę osób w rodzinie oraz dla gospodarstw domowych, które spełniają kryteria dochodowe, a jednocześnie posiadają źródła ogrzewania oparte na paliwach stałych... Tu jest on nieco wyższy niż w przypadku tych, którzy korzystają ze źródeł energii gazowej czy też elektrycznej.

Trzeba tutaj również podkreślić, że przyjęte w ustawie kryteria dochodowe to bardziej wytyczne niż sztywne granice, co oznacza, że przekroczenie określonego dochodu o symboliczną złotówkę nie spowoduje całkowitego wyeliminowania z uzyskania dofinansowania. Oznacza to jedynie, że wsparcie otrzymane w ramach dodatku będzie nieco niższe, zostanie ono pomniejszone o kwotę, o jaką kryterium dochodowe było przekroczone, czyli będzie stosowana zasada „złotówka za złotówkę”.

Zaproponowane dodatki osłonowe będą miały charakter świadczenia rodzinnego, wobec czego nie będą objęte podatkiem dochodowym i będą wyłączone z egzekucji, co jest bardzo ważnym elementem.

Dodatek osłonowy będą wypłacać gminy i otrzymają na to specjalną dotację z budżetu państwa, którą prześlą im wojewodowie. Wypłata dodatków będzie realizowana w 2022 r. w dwóch ratach, pierwsza rata do 31 marca, druga rata do 2 grudnia, a więc w tych okresach, kiedy rodziny i najuboższe części naszego społeczeństwa mają największą potrzebę związanych z wydatkami związanymi ze świętami wielkonoconymi czy świętami Bożego Narodzenia.

Ponieważ taki dodatek stanowi całkowicie nowe i bezprecedensowe narzędzie, do którego Polacy nie są na dzień dzisiejszy przyzwyczajeni, ustawa zapewnia rozpowszechnienie informacji o prawie do ubiegania się o to wsparcie. Sprzedawcy energii elektrycznej i gazu ziemnego mają obowiązek informacyjny w zakresie prawa odbiorcy w gospodarstwie domowym o ubieganiu się o taki dodatek. Rozwiązanie to zapewni powszechny i skuteczny dostęp do tej informacji oraz skorzystanie z proponowanych dodatków osłonowych.

Oprócz wsparcia finansowego, które ma łagodzić skutki wzrostu ogólnych kosztów

utrzymania, ustawa przewiduje również wprowadzenie narzędzi nieinflacyjnych, dedykowanych odbiorcom wrażliwym energii elektrycznej i gazu. Mam tutaj na myśli przede wszystkim specjalne programy wsparcia, czyli możliwość złożenia do sprzedawcy energii elektrycznej czy sprzedawcy gazu ziemnego wniosku dotyczącego m.in. odroczenia terminu płatności zaległych należności, rozłożenia ich na raty, umorzenia lub odstąpienia od naliczania odsetek za nieterminową wpłatę, a także zawieszenia postępowania egzekucyjnego należności za energię elektryczną lub gaz. Są to narzędzia, które mogą bardzo mocno wspierać część społeczeństwa. Warto również wspomnieć o wprowadzaniu zakazu wstrzymywania dostaw energii elektrycznej do odbiorców wrażliwych w najbardziej krytycznym okresie, tj. od 1 listopada do 31 marca, również w soboty i w dni ustawowo wolne od pracy.

Takie kompleksowe wsparcie jest rekomendowane w tej chwili przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz rząd. Uprzejmie proszę Wysoką Komisję o pozytywne rozpatrzenie naszego wniosku. Jeśli będą potrzebne jakieś szczegóły w zakresie kwot, to oczywiście bardzo chętnie natychmiast prześlę informacje, gdyby były one nieznane. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC**

Bardzo dziękuję panu ministrowi.

Teraz oddam głos panu legislatorowi. Jest z nami dzisiaj pan mecenas Marek Jarentowski.

Bardzo proszę, Panie Mecenasie.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
MAREK JARENTOWSKI**

Dzień dobry. Dziękuję bardzo.

Ustawa wprowadza trzy elementy. Po pierwsze, wprowadza wspomniany dodatek osłonowy wypłacany w 2022 r. Po drugie, ten dodatek osłonowy ma być wprowadzony w miejsce dodatku energetycznego, który był wypłacany do tej pory – ustawa przewiduje, że wnioski o wypłatę dodatku energetycznego w 2022 r. nie będą rozpatrywane. Po trzecie, wprowadza program

wsparcia dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej lub paliw gazowych. Przy okazji nakłada też na sprzedawców energii elektrycznej i paliw płynnych obowiązek informowania gospodarstw uprawnionych do dodatku osłonowego o możliwości wystąpienia do gmin, do wójta o wypłatę takiego dodatku.

Dodatek ustalony jest sztywno i zależy od liczby osób w gospodarstwie domowym. Najniższy będzie wynosił 400 zł. Dodatek będzie wypłacany w 2 ratach. W przypadku tych 400 zł, będą to raty 200-złotowe.

Nad ustawą pracowano dość szybko. 6 grudnia wpłynęła do Sejmu. Na etapie rządowym pominięto uzgodnienia, opiniowanie i konsultacje społeczne, a także komisje i komitety. Można przypuszczać, że w konsekwencji w ustawie znalazło się kilka błędów, powtórzeń czy też różnorodna terminologia dotycząca tej samej sprawy czy tej samej instytucji. Za najistotniejszy czy problematyczny przepis można uznać art. 16. Wprowadza on limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na dodatki osłonowe w wysokości 4,7 miliarda. W ust. 3 przewiduje się, że w przypadku gdy wykorzystanie środków w pierwszym półroczu roku budżetowego wyniesie więcej niż 65%, wysokość wskaźnika procentowego ulegnie obniżeniu w drugiej połowie tego roku budżetowego. Poziom obniżenia wskaźnika procentowego oblicza się, jak stanowi ust. 4, jako połowę różnicy między faktycznym wykorzystaniem środków, wyrażonym w procentach, w pierwszym półroczu roku budżetowego a wielkością 65%. Ustawa nie podaje jednak żadnych wskaźników procentowych. Procentowo podana jest tylko jedna wartość – 65% wydatków z rocznego limitu w pierwszym półroczu. Można się jedynie domyślać, że chodzi o pomniejszenie limitu 65%, który z racji równości obu rat dodatku osłonowego – podkreślam to, bo ustawa wyraźnie mówi, że obie raty mają być równe i sztywne, czyli przykładowo wspomniane 200 zł i 200 zł – powinien obowiązywać też w drugiej połowie roku. Niejasny jest jednak cel i skutek tego obniżenia.

Jeszcze bardziej problematyczny jest ust. 5. Przewiduje on, że jeżeli poziom wskaźnika procentowego, o którym powiedziałem, ulegnie obniżeniu, minister właściwy do spraw finansów publicznych ogłosi w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokość dodatku

osłonowego. Należy jednak zwrócić uwagę, że wysokość dodatku jest ustalona w ustawie na sztywno. Wypłacany jest on zgodnie z ustawą w 2 równych ratach. Rata z drugiego półrocza nie może być niższa niż rata z pierwszego półrocza. Ten błąd, czyli ogłaszanie wysokości dodatku w obwieszczeniu przez ministra prawdopodobnie wynika z przepisania do omawianego przepisu treści art. 33 z zupełnie innej ustawy, ustawy z 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne. Nie zwrócono jednak przy tym przepisaniu uwagi na to, że ustawa z 2013 r., wprowadzając do ustawy – Prawo energetyczne dodatek elektryczny, nie ustanowiła sztywnej kwoty tego dodatku, lecz upoważniła ministra w przepisach merytorycznych do określenia jego wysokości. Ponadto mechanizm korygujący w ustawie z 2013 r. służy przede wszystkim temu, by ponadplanowe wydatki w danym roku odejmowane były od planowanych wydatków na rok następny. Ze względu na jednoroczność dodatku osłonowego cały art. 16 przestaje mieć jakiegokolwiek znaczenie prawne. Nie wywoła on żadnych skutków prawnych i może powodować błędy w praktyce. Chyba że chodzi o przerzucenie obowiązku pokrycia wydatków przekraczających limit na gminy. Ten limit nie powinien obowiązywać wójtów, bo wójt ma powiedziane sztywno: mamy płacić po 200 zł w obu półroczach. Wobec tego najwłaściwszym rozwiązaniem będzie podniesienie limitu wydatków dla gmin i usunięcie mechanizmu korygowania wysokości dodatku, bo ona i tak jest na sztywno określona w ustawie. Propozycja jest taka, by wprowadzić poprawkę przedstawioną na końcu opinii.

**PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC**

Bardzo dziękuję, Panie Mecenasie.
Panie Ministrze, czy zechce się pan ustosunkować do tych uwag?

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
KLIMATU I ŚRODOWISKA
PIOTR DZIADZIO**

Dziękuję bardzo, Panie Mecenasie, za informację, którą pan przekazał. Niemniej jednak ja

chciałbym powiedzieć kilka takich słów wyjaśnienia, głównie w zakresie art. 16. Został on, nie ukrywam, celowo zaczerpnięty z prawa energetycznego. Chciałbym tutaj wyraźnie wyjaśnić, że przewidywany limit wydatków z budżetu państwa został szczegółowo oceniony i skalkulowany na podstawie wszystkich dostępnych danych statystycznych z 2020 r. W tych szacunkach liczba beneficjentów, których może objąć... liczba wszystkich gospodarstw domowych czy też budżetów, według danych GUS za 2020 r... Jest to liczba, która została właściwie skalkulowana i obejmuje wszystkie osoby spełniające wskazane w ustawie kryteria dochodowe. W naszych przewidywaniach uwzględniono również funkcjonowanie mechanizmu „złotówka za złotówkę”, który ma wpływ na zwiększenie liczby potencjalnych beneficjentów. W efekcie liczba beneficjentów została oszacowana na 6,8 miliona, co stanowi dokładnie 52% gospodarstw domowych. Mając na uwadze liczbę tych wszystkich beneficjentów, wysokość dodatków zależną od wielkości gospodarstwa domowego oraz funkcjonowanie mechanizmu „złotówka za złotówkę” oszacowano, że na wypłatę dodatków energetycznych oraz środków przeznaczonych dla gmin na obsługę należy zapewnić w budżecie 4,1 miliarda zł. To jest bardzo dobrze skalkulowane. Dodatkowo muszę tutaj stwierdzić, że po przegłosowaniu 9 grudnia w Sejmie poprawki, która przewidywała wzrost o 25% dodatku osłonowego dla gospodarstw korzystających z paliwa stałego do celów grzewczych, dokonano rekalkulacji kwoty i określono ją na poziomie 4,7 miliarda zł. Naszym zdaniem ta ocena jest właściwa i art. 16 nie wymaga zmiany.

**PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC**

Bardzo dziękuję, Panie Ministrze.
Otwieram dyskusję.
Czy ktoś z państwa...

Bardzo proszę. Pani senator Hibner, a potem pan senator Komarnicki.

**SENATOR
JOLANTA HIBNER**

Ja chciałabym się w takim razie spytać, z czego wynika różnica dotycząca liczby gospodarstw

domowych. Jeden raz mówi się o 6,8 miliona gospodarstw i 52%, a w innym miejscu jest 4,84 miliona i 62% gospodarstw domowych. Jeżeli są tak znaczące różnice w procentach... To jest 10%, to jest znacząca różnica. To nie jest różnica, o której można powiedzieć „to nieważne”. Uważam, że my powinniśmy się zastanowić nad tym, czy rzeczywiście te kwoty, które są na to przeznaczone, i liczba uwzględnionych gospodarstw są rzeczywiście w sposób prawidłowy obliczone. Mnie się wydaje, że różnica w postaci 2 milionów i 10% gospodarstw domowych jest znacząca.

Następna sprawa. Wydaje mi się... Nie wiem, czy naprawdę sprawiedliwe jest to, żeby rodziny wieloosobowe, liczące powyżej 5 osób, miały tak znacząco mniejsze przeliczniki na osobę. Przecież te 5 osób, 10 osób czy 8 osób korzysta z elektryczności, z gazu. Nie wiem, dlaczego jest to procentowo, w porównaniu do przelicznika dla gospodarstwa jednoosobowego, aż tak obniżone. Przecież to nie jest tak, że jak mieszka 6 osób, to te osoby będą korzystały w 1/4. No nie jest to prawdą. Można powiedzieć, że to mogłaby być 1/2. Ale 1/4? To już zaczyna być jakaś parodia, tu jest nawet mniej niż 1/4. Proszę wytłumaczyć, jak te wszystkie przeliczniki były obliczone, ile przysługuje na osobę.

I druga sprawa. Jeżeliby się okazało, że przy tych twardych zapisach, w przypadku których państwo uważacie, że zostały przygotowane z górką... Jeżeli się okaże, że zapisy mające to przepołowić, wprowadzające 2 raty, w jednym półroczu i w drugim... Jeżeli się okaże, że pieniędzy będzie za mało, to gminy, które będą miały problem, zwrócą się do państwa. Czy państwo przewidzieli, że te pieniądze będą? Bo nigdzie nie jest napisane, że będzie uzupełnienie. Gminy i tak są w tej chwili bardzo obciążone. Wiemy, co się dzieje w oświacie, wiemy, jak wyglądała sytuacja przygotowania do szkół itd. To wszystko spadło na gminy. I dlatego ja się pytam: czy państwo przewidzieliście jakąś rekompensatę dla samorządów? Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC**

Proszę, teraz pan senator Komarnicki, a potem poprosimy o odpowiedź pana ministra.

Bardzo proszę.

SENATOR
WŁADYSŁAW KOMARNICKI

Dziękuję, Pani Przewodnicząca.

Panie Ministrze, mam 3 pytania. Przed przyjazdem do Senatu spotkałem się z kilkunastoma samorządowcami. Rozmawiałem z nimi o sytuacji, jaka jest obecnie. Warto zadać sobie dzisiaj takie pytanie: dlaczego tak dramatycznie rosną ceny energii? Wystarczy sięgnąć po niezależny raport NIK w tej sprawie. On wyraźnie mówi wprost, że skokowemu wzrostowi cen energii elektrycznej nie zapobiegł niestety minister odpowiedzialny za ceny tej energii. Czyli, Panie Ministrze, rząd. Nie dość tego, że rząd oszukiwał w sprawie ceny energii... Wielokrotnie słyszałem to na własne uszy podczas sesji i posiedzeń naszej komisji. Nie będę się pastwił i mówił o nazwiskach. Najpierw minister Sasin obiecywał, że będzie fundusz na ograniczenie wzrostu cen, pamiętamy to przecież, a później okazało się, że to były tylko kokiety wyborcze. Podkreślam: kokiety wyborcze. Dziś to zaniechanie rządu przekłada się na wszechobecną drożyznę. Tam, gdzie ceny energii wpływają na koszty wytwarzania – to jest automat – ceny rosną. Każdy, kto idzie dzisiaj na zakupy, widzi, że rząd zmienił nasze portfele w portfeliki. Kiedyś można było robić zakupy, a dzisiaj na skutek działań rządu są to niestety tylko zakupki, Panie Ministrze. Jako że miesięczna kwota ma wynieść 14 zł na osobę w 5-osobowej rodzinie, to chciałbym zapytać pana ministra najdroższego rządu w historii: co za te 14 zł Polacy będą mogli kupić?

Moje drugie pytanie. Według projektu ustawy wniosek będzie przygotowywany, określany przez gminę – mówił o tym pan legislator – w drodze uchwały. Pytanie: czy jest to najlepsze rozwiązanie? Czy nie warto się zastanowić nad sporządzeniem ujednoliconego, uniwersalnego wniosku dla całej Polski? Jeżeli każda gmina będzie konstruowała własny wniosek, to czy nie spowoduje to kolejnego bałaganu w naszym kraju?

I trzecie. Warto posłuchać mądrych rządów, które przygotowały się do tego wszystkiego inaczej niż nasz rząd. Nasi południowi sąsiedzi, Czesi obniżyli podatek VAT za energię elektryczną o 21%, do zera – dotyczy to odbiorców końcowych – już za listopad i grudzień. To jest bardzo ważne, jak się podchodzi do swoich obywateli. Jeżeli chodzi o Niemcy, sąsiada na zachodzie,

to tam wstecznie, już od początku 2020 r. dostawcy energii i gazu mogą stosować obniżony VAT. Niemcy obniżyli niemal o połowę pobrane opłaty za wsparcie OZE. To robią nasi sąsiedzi i ich mądre rządy. Pytam pana, Panie Ministrze: co państwo chcecie zaproponować Polakom? W jaki sposób chcecie refinansować tę podwyżkę na cały 2021 r.? Ceny rosną. Przed jazdą tu, do Warszawy, Panie Ministrze, tankowałem za 6,36 zł za 1 l paliwa.

(Głos z sali: No to wyjątkowo drogo.)

(Głos z sali: Za 98?)

Nie. Tankowałem ropę.

(Głos z sali: A, ropę.)

PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC

Bardzo dziękuję.

Panie Ministrze, oddaję panu głos. Bardzo proszę.

PODSEKRETARZ STANU
 W MINISTERSTWIE
 KLIMATU I ŚRODOWISKA
PIOTR DZIADZIO

Dziękuję bardzo za pytania.

Chciałbym w skrócie odpowiedzieć na pytania, według kolejności. W pierwszej kolejności odpowiem na pytania pani senator Hibner

Chciałbym potwierdzić, że wartości, o których mówimy, liczba gospodarstw, czyli beneficjentów, na poziomie 6,84 miliona i 52% to są wartości wiążące, natomiast wartość, która znajduje się w opisie regulacji prawnych, na poziomie 4,7 miliona, jest oczywistą omyłką pisarską. We właściwych dokumentach, czyli w OSR, podana wartość jest na poziomie 6,84 miliona odbiorców. To jest pierwsza sprawa.

Druga sprawa. Jeśli chodzi o to, czy koszty energii rosną równo dla pojedynczego odbiorcy i dla wielu członków rodziny, to w zasadzie można sobie powiedzieć, że nie rosną równo. Jeśli popatrzymy na żarówkę świecącą w pokoju, w którym może przebywać jedna osoba, ale mogą też poprzebywać równocześnie 3 osoby, może być 5 osób, to nie będziemy mogli powiedzieć, że koszty rosną równomiernie dla jednej i dla wielu osób. To jest druga kwestia.

Jeśli chodzi o trzecie pytanie, to już wspomniałem panu legislatorowi o tym, że koszty, o których mówimy, zostały właściwie oszacowane. Nie mamy wątpliwości co do szacunku.

Jeśli chodzi o odpowiedzi na pytania pana senatora Komarnickiego... Szanowny Panie Senatorze, o tym, dlaczego tak dramatycznie wzrastają koszty cen energii elektrycznej, dyskutujemy wszyscy już od kilku miesięcy. Mamy pełną świadomość, że to jest koincydencja wielu negatywnych zjawisk nakładających się na dzisiejszą postcovidową sytuację. Równocześnie obserwujemy negatywne, takie monopolistyczne działania Gazpromu w zakresie dostarczania paliwa gazowego, które spowodowały wzrost cen paliw, nie tylko gazu ziemnego, ale również energii elektrycznej.

To nie jest sytuacja, z którą mamy do czynienia tylko w Polsce, z którą tylko my się borykamy. Z tą sytuacją mają problemy największe gospodarki. Niemcy, Hiszpania, jak również Stany Zjednoczone mają z tym bardzo duży problem. Wzrost cen energii, dużo większa konsumpcja niż przed okresem pandemicznym, a równocześnie brak surowców energetycznych na rynku wymusza wzrost ceny. Ceny giełdowe są takie, a nie inne i my nie mamy na to wpływu. To nie jest wina rządu, z całym szacunkiem. My, jako Rzeczpospolita, jesteśmy dobrze przygotowani do tego, żeby zabezpieczyć podaż energii elektrycznej i gazu ziemnego. Jesteśmy do tego przygotowani w przeciwieństwie do innych gospodarek, które mają w tej chwili problem z dostarczaniem podstawowych źródeł energii, chociażby nawet gazu ziemnego, z którym jest problem na rynku obszaru Europy Zachodniej.

Jeśli chodzi o wniosek, o którym pan senator wspomniał, o to, że mają go wykonywać gminy, to jest tu troszeczkę inaczej, Panie Senatorze. Jedna z poprawek poselskich spowodowała, że to nie gminy będą przygotowywały wniosek, tylko wniosek zostanie opracowany w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Już trwają nad tym prace, trwają uzgodnienia z gminami. Będzie to wprowadzone właściwym rozporządzeniem w tym zakresie.

To są najważniejsze kwestie, które pan senator podnosił. Mam nadzieję, że moje odpowiedzi są satysfakcjonujące. Staramy się zapewnić bezpieczeństwo funkcjonowania wszystkich gospodarstw domowych i wszystkich Polaków na tyle, na ile jest to możliwe, więc proszę nam nie

zarzucać, że zafundowaliśmy tylko i wyłącznie wysokie ceny energii i paliw. To nie jest wina rządu, tylko jest to skutkiem ogólnoświatowego kryzysu i braku surowców energetycznych na rynku. Konsekwencją tego kryzysu są wysokie ceny wszędzie, na wszystkich giełdach światowych. My musimy znaleźć rozwiązanie i znajdujemy to rozwiązanie, chociażby w formie tarczy antyinflacyjnej, której częścią jest omawiana dzisiaj ustawa o dodatku osłonowym. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC**

Dziękuję, Panie Ministrze.
Pani senator Hibner. Proszę bardzo.

**SENATOR
JOLANTA HIBNER**

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, nie odpowiedział pan na pytanie, czy gminy dostaną dofinansowanie w momencie, kiedy się okaże, że suma, która została przekazana, będzie niewystarczająca. Bo może się okazać, że przy wypłacie równych kwot nie starczy pieniędzy na dwie pule. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC**

Panie Ministrze?

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
KLIMATU I ŚRODOWISKA
PIOTR DZIADZIO**

Tak, tak. Potwierdzam to.
(Przewodnicząca Maria Koc: Że gminy to dostaną. Tak?)
Tak.

**PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC**

Czyli gminy dostaną na to środki z budżetu państwa.

(*Senator Jolanta Hibner: Proszę, żeby pan mi to przekazał na piśmie.*)

Panie Ministrze, jest prośba o przekazanie tej informacji na piśmie pani senator Hibner.

(*Senator Jolanta Hibner: Dziękuję bardzo.*)

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Piotr Dziadzio: Dobrze.*)

Dobrze.

Proszę bardzo. Pan senator Bury. Proszę.

**SENATOR
JACEK BURY**

Dzień dobry.

Panie Ministrze, mam takie pytanie. Wydaje mi się, że w ustawie nie jest ujęta kwestia ewentualnego wsparcia rodzin, które ogrzewają domy przy pomocy paliw płynnych. Mam tu na myśli tzw. olej opałowy. Te rodziny nie będą miały żadnego wsparcia. Tak to rozumiem, kiedy patrzę na tę ustawę. Czy dobrze to czytam?

**PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC**

Bardzo dziękuję.

Pan senator Lamczyk. Proszę bardzo.

**SENATOR
STANISŁAW LAMCZYK**

Dziękuję bardzo, Pani Przewodnicząca.

Panie Ministrze, słuchając pana, mamy wrażenie, że energię elektryczną produkujemy w Polsce tylko przy użyciu gazu. Zapomina pan o dwutlenku węgla, który jest głównym elementem obciążenia energetycznego. Kolega podał tutaj przykład Czech. Rzeczywiście jest to systemowe działanie, a systemowe działanie nie spowoduje, założmy, podwyższonej inflacji. Właśnie wszelkiego rodzaju podwyżki są niestety proinflacyjne. To są błędy podstawowe. Patrząc jeszcze na strategię energetyczną do 2040, mogę powiedzieć, że nasza energia będzie mało konkurencyjna w stosunku do energii innych państw w Europie. Strategia nie może się opierać tylko i wyłącznie na 2 filarach, na gazowym, który, jak widzimy, jest ściśle związany z importem, i na energii jądrowej. Przy takiej strategii, jeżeli nie

będzie zrobiona jakaś korekta tego wszystkiego, będziemy mieli najdroższą energetykę w Europie. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC**

Dziękuję.

Czy senator Komarnicki chce jeszcze zabrać głos? Proszę.

**SENATOR
WŁADYSŁAW KOMARNICKI**

Ja tylko króciutko.

Panie Ministrze, bardzo pana proszę, żebyśmy rzetelnie ze sobą rozmawiali, bo to jest sprawa poważna. Ja sobie przypominam, jak na posiedzeniach Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności państwo, przedstawiciele rządu mówiliście: jesteśmy już prawie... nie jesteśmy uzależnieni od Gazpromu. A dzisiaj co słyszę? Jak czynnik rządowy przychodzi na jakiegokolwiek spotkanie, to mówi albo o Gazpromie, albo o świecie. A nic nie mówi o tym... Dawałem przykład, Panie Ministrze, pan się w ogóle do niego nie ustosunkował. Mówiłem, co zrobili nasi południowi sąsiedzi, myślę tu o rządzie Czech, i co zrobili nasi zachodni sąsiedzi, myślę tu o rządzie Niemiec. O tym chciałem z panem podyskutować.

**PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC**

Panie Ministrze, bardzo proszę o odpowiedź na pytania.

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
KLIMATU I ŚRODOWISKA
PIOTR DZIADZIO**

Chciałbym odpowiedzieć na pytanie pana senatora Burego, jeśli chodzi o wsparcie. Wsparcie jest przeznaczone dla wszystkich, również tych, którzy ogrzewają się olejem opałowym. Potwierdzam to.

Jeśli chodzi o czynnik, o którym było tutaj wspomniane w zakresie wzrostu cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla, to faktycznie jest to spekulacyjna działalność na rynku Unii Europejskiej. To też powoduje wzrost cen za energię elektryczną. Kwoty za emisję dwutlenku węgla sięgają dzisiaj niebotycznych poziomów, jest to poziom 90 euro za 1 t. Nikt się takich cen nie spodziewał. Nie ukrywam, że jest to na pewno działalność spekulacyjna na rynkach europejskich. Ona powoduje wyraźny wzrost cen energii elektrycznej, głównie energii, która produkowana jest, tak jak w naszym przypadku, z surowców stałych, jakimi są węgiel kamienny i węgiel brunatny.

Jest jeszcze kwestia podniesiona tutaj przez pana senatora Komarnickiego, który stawia zarzut, że nie jesteśmy przygotowani do niezależności energetycznej. Mówię tak w skrócie. Otóż, powiem otwarcie. Tak jest w rzeczywistości i ja potwierdzam, że wszystkie inwestycje, które są realizowane w tej chwili w kraju... Jesteśmy na końcówce prac związanych z Baltic Pipe, jesteśmy na końcówce rozbudowy terminalu w Świnoujściu. Wszystkie magazyny gazu ziemnego w naszym kraju są w tej chwili pełne. Jesteśmy w tej chwili bezpieczni – ja to potwierdzam – jeśli chodzi o paliwo gazowe. Jesteśmy również zabezpieczeni na przyszłość. Wszystkie działania, które zostały podjęte przez ostatnich kilka lat, są na końcu realizacji. Dostawa gazu płynnego do Polski jest realizowana na bieżąco. Nie widzimy problemów z bezpośrednim wpływem

działalności Gazpromu na nasz rynek, choć na rynek europejski działalność Gazpromu ma ogromny wpływ. Potwierdzam to i ponownie państwu komunikuję. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCA
MARIA KOC**

Bardzo dziękuję.

Czy są jakieś pytania? Nie widzę chętnych.

Szanowni Państwo Senatorowie, zgłaszam wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Nie ma głosów sprzeciwu. Dobrze. Będziemy głosować.

Kto z państwa jest za przyjęciem ustawy bez poprawek? Proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników głosowania.

(Głos z sali: 6 głosów za, 0 – przeciw, 4 senatorów się wstrzymało.)

Przy 6 głosach za ustawa została przyjęta bez poprawek. Bardzo dziękuję.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Piotr Dziadzio: Dziękuję bardzo.)

Dziękuję, Panie Ministrze. Dziękuję państwu.

Kto chciałby być sprawozdawcą?

Senator Piecha, pan przewodniczący Piecha. Bardzo dziękuję.

(Senator Wojciech Piecha: Zgadza się.)

Zamykam posiedzenie Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności.

Dziękuję.

(Koniec posiedzenia o godzinie 9 minut 22)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy